

A large, semi-transparent red circle is positioned on the left side of the page, partially overlapping a solid red vertical bar that runs along the left edge. The circle contains the author's name and the title.

Pekka Toivakka

Pimpulankylän elämää

PIMPULANKYLÄN ELÄMÄÄ

Pekka Toivakka
PIMPULANKYLÄN ELÄMÄÄ

© 2024 Pekka Toivakka

Toimittaja: Mari Vuento

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-7148-8

PIMPULANKYLÄN ELÄMÄÄ

Oli kevättalvinen maanantai. Kulkija tiesi entuudestaan monia asioita siitä pitäjästä ja kylästä, jonne hän oli linja-autolla matkalla. Kiinnostus johtui talvella tulleesta yleisradion ohjelmasta pitäjän palvelutalolta. Asukkaiden kertomukset hämmästyttivät hänen lisäksi lukemattomia muitakin kuulijoita. Ohjelman jälkeisenä päivänä Kulkija suuntasi askeleensa maakunta-arkistoon ottaakseen selvää pitäjän historiasta. Sieltä kerätyt tiedot olivat syynä matkan tekoon. Kulkijaa kiinnosti kuulla paikallisilta, mitä tietoa heillä oli oman kylänsä menneisyydestä.

Saavuttuaan keskustaajamassa olevalle päätepysäkille ja jalkaannuttuaan, näki Kulkija suuria kauppa-liikkeitä molemmin puolin linja-autoasemaa. Muutama henkilö asteli muovikassit käsissään suurimman kauppa-liikkeen tuntumassa. Heidän liikkumisiaan Kulkija ei kuitenkaan jäänyt tarkkailemaan, vaan alkoi astella kartan ja kompassin repusta kaivettuaan osin lumen peittämää kylätietä idän suuntaan.

Arkistosta saadut tiedot paljastivat, että kylässä, johon Kulkija ensinnä saapui, oli ollut kestikievari. Tiedot kertoivat kievarin olleen tavallisen kyläkievarin aina siihen saakka, kun kievarin omistajaperheen vanhin poika palasi Venäjältä sotavankeudesta. Suuri Pohjan sota oli juuri päättynyt. Poika oli määrätty rat-suineen palvelukseen vastoin omaa tahtoaan. Siitä suutuneena hän oli tehnyt suunnitelman, josta myös piti kiinni: Päästyään rintamalinjojen tuntumaan hän ratsasti välittömästi vihollisen puolelle. Poika yllättyi siitä, miten moni siellä puhui tuttua kieltä, kertoi heille olevansa kyllästynyt ruotsalaisten ylimielisyyteen ja maksavansa verot mieluummin tsaarille kuin kuninkaalle, joka laittaa kaikki saamansa verotulot sotimiseen. Kuulijat myönsivät loikanneensa samasta syystä. Poika lähti saattajansa kanssa idän suuntaan ja vaelsi viikon verran

yöpyen matkan varrella olevissa savupirteissä, ennen kuin saapui Suomenlahden perukoille. Siellä poika näki paljon väkeä rakennustöissä. Saattaja kertoi hänelle näiden rakentavan apostoli Pietarille pyhitettyä kaupunkia linnoituksineen ja vakuutti, ettei apostolille pyhitettyä kaupunkia pysty kukaan koskaan valtaamaan. Ennen paikalta poistumistaan hän kehotti poikaa tarttumaan lapionvarteen ja alkamaan kaupunginrakentajaksi. Kehotusta hänen ei tarvinnut toistaa, poika ei lapioon ensimmäistä kertaa tarttunut. Viemäriverkostoja leveiden teiden reunoille kaivaessaan poika tutustui toisiin lapionheiluttajiin. Heidänkin joukossaan hän totesi olevan yllättävän paljon suomen kieltä puhuvia ja hekin kertoivat lähteneensä ruotsinkielisiä käskyttäjiä karkuun taatseen hengissä säilymisensä.

Poika tuli tutuiksi paikallisten asukkaiden kanssa ja nämä halusivat ilmojen viiletessä opastaa torjumaan kylmyyttä oikeaoppisesti. Opetus tuotti tulosta ja poika kehittyi taitavaksi pontikan keittäjäksi. Pontikka piti huolen siitä, ettei vilu kovimmillakaan pakkasilla työskentelyä haitannut, vaikka alavalla alueella oltiin.

Vajaa kuusi vuotta kaupunkia rakennettuaan rakentajat saivat tietää Ruotsin armeijan tuhoutuneen täydellisesti sotaretkillään. Samalla sanansaattajat ilmoittivat rakentajien voivan palata kotiseuduilleen. Kievaritalon nuorimies oli yksi harvoista, jotka ilmaisivat halunsa palata. Pari viikkoa patikoituaan ja kestikieva-reissa yövyttyään poika yllätti perheensä avatessaan mieheksi varttuneena kotitalonsa oven. Kyläläiset olivat olettaneet hänen olevan samaan aikaan sotaan lähteneiden tavoin mennyttä miestä. Vankeudesta palannut tahtoi näyttää ihmettelijöille, ettei suotta muutamaa vuotta vieraalla maaperällä viettänyt. Kyläsepan tehtyä hänelle ohjeiden mukaiset pontikankeittovälineet, käynnistyi tuotanto välittömästi. Pontikka yllätti hurskaimmankin juojan ja horjuvin jaloin joutuivat he tunnustamaan juomassa piilevän jumalaisia voimia. Pontikassa piilevän voiman myötä keittäjästä tuli kappalaisen jälkeen pitäjän arvovaltaisinkin henkilö, mikä takasi kievaritalon

isännyyden. Kievarin isännälle tuli mieleen tarjota jumalaista juomaa kappalaisellekin. Hänelle oli kerrottu kappalaisella olleen tapana hartaustilaisuuksiin mennessään poiketa ruustinnansa kanssa kievarissa kumoa-massa tuoppi olutta. Poikkeuksetta hänellä oli tapana moittia juomaansa.

Kesäisenä päivänä kievari-isännän nähdessä kappalaisen palaavan ruustinnansa kanssa kanttorin luota, hän päätti tarjota näille juomaa, joka ei laita pierettä-mään. Kappalainen suhtautui kutsuun työkeästi, sanoi juoneensa kanttorin luona olutta, joka ei kievarioluen tavoin pieretä. Ruustinna, joka selvästi oli miestänsä enemmän juovuksissa, oli toista mieltä. Mainitsi kärsivänsä ummetuksesta ja tarvitsevan vatsansa löystymiseen puoli tuopillista kievariolutta. Hieman vaivautuneena kappalainen suostui vaimonsa toiveeseen. Kievarissa heille molemmille tarjottiin puoli tuopillista pontikkaa. Ensimmäiset ryypyt tuopista otettuaan molemmat kauhistelivat juoman makua. Irvistellen sanoivat, etteivät ikinä ole juoneet pahempaa olutta. Nähdessään vieressä olijoiden tyhjentävän tuoppejaan, ei heidän arvovaltansa kuitenkaan kestänyt olla seurakuntalaisia heikompia. Tuoppien vajentuessa alkoivat kappalainen ja ruustinna kilvan kehua, miten kevyeksi juoma tekee mielen ja askelluksen. Mieheensä olkapäähän nojaten ruustinna alkoi kertoa, miten kauniilta hänen miehensä lihavuudesta huolimatta näytti. Kappalainenkin tunnusti vaimonsa näyttävän harvinaisen kauniilta.

Lähtiessään kappalainen tuumaili isäntää olalle taputtaen:

- Osaa olla jumalainen voima tällä juomalla. Katsoo mihin suuntaan tahansa, näkee, miten kauniiksi luoja on maailman luonut. Tuntuu kuin linnutkin laulaisivat kauniimmalla äänellä. Ihmeitä tämä juoma ihmissielussa saa aikaan. Kievarin ei tarvitse kirkolle kymmenyksiä maksaa, jos toimittaa kuu-kausittain pappilaan kolme kannullista tätä juomaa. Kanttorille annan siitä kannullisen.

Ruustinnakin kertoi miehensä olkapäähän nojaten mielipiteensä juomasta:

- Juoman jumalaisesta voimasta pitää sinun seuravassa sunnuntaisaarnassa mainita. Osaavat seurakuntalaiset suunnata askeleensa tähän kievariin. Tällä juomalla syntisinkin sielu kirkastuu. Kanttorinkin on helppo seurakuntalaisia laulattaa tätä juotuaan. Ummetuksenkin se hetkessä poistaa. Pierutkin varmasti laimenee.

Isäntä lupasi saattaessaan kappalaista ovelle toimittaa pappilaan kuukausittain kolme kannullista, jos saa sillä kirkon verot kuitattua. Puolelta toiselle horjuva kappalainen tunnusti olevansa kovassa humalassa ja tulevansa humalasta selvittyään keskustelemaan asiasta. Rattaiden äärelle askellettuaan tajusi hän vaimonsa puuttuvan viereltään. Vilkaistessaan kieverin suuntaan näki hän ruustinnaa tuotavan kahden miehen taluttamana kohti hevoskärryjä. Rouva nostettiin miehensä viereen, mutta ei hän siinä istuvillaan kestänyt. Kärryn pohjalla maaten hän kylältä poistui.

Katsoessaan loittonevien perään kievari-isäntä tuumi, ettei kappalainen muista antamaansa lupausta. Hänen yllätyksekseen kappalainen ei kuitenkaan juonut muistiaan. Pari päivää käyntinsä jälkeen tämä saapui yksin neuvottelemaan kirkollisveron kuittaamisesta pontikalla. Kieveri-isäntä suostui vaihtokauppaan ja asia sai siunauksen kättä päälle lyöden. Kappalainen kehui vielä juoman jumalaista voimaa ja tunnusti, ettei ruustinnaa aiemmin ole tarvinnut kantaa kärryistä kuisille huilaamaan, vaikka usein kovassa humalassa on hartaustilaisuuksista pappilaan saapunut.

Tuotanto kieverissa pääsi hyvään vauhtiin jo ensimmäisen vuoden aikana. Hyväntahtoisuuttaan isäntä päätti tarjota kaikille aikuisiässä oleville kievariin saapuville ilmaiseksi tukevat huikat pontikkaa. Juoman makuun mieltyneet muuttivat usein

matkasuunnitelmiaan, ja heiltä saattoi vierähtää kievarissa jopa useampi vuorokausi. Lisäksi heillä oli tapana poistuessaan ostaa kannullinen, runsas 2,5 litraa pontikkaa matkaevääkseen.

Hyvien tarjoilujen vuoksi kievari sai kulkijoiden keskuudessa nimen huikka-kievari ja kylän asukkaita alettiin kutsua huikkaskyläläisiksi. Aasukkaat eivät siitä pahoillaan olleet ja tämän jälkeen jokainen halusi muuttaa sukunimensä Huikkaseksi. He saivat siunauksen kappalaiselta, joka piti huolen, että jokainen halukas sai kirkonkirjoihin uuden nimen. Kappalainenkin olisi muuttanut nimensä, ellei piispa olisi sitä jyrkästi kieltänyt. Piispa tulkitsi koko kirkon maineen kärsivän kappalaisesta, joka ei ymmärrä suomenkielisten sukunimien kuuluvan vain rodullisesti alempiarvoisille.

Pontikan keittäminen oli kievarille erittäin tuottoisaa. Parempaa mainostajaa juomalla ei voinut olla kuin juovuksissa saarnaava kappalainen ja humalassa laulattava kanttori. Saarnapöytästä tukea ottaen kappalainen kehui kievarin osaavan valmistaa juomaa, joka antaa voiman lisäksi viisautta. Lisäksi hän kehui juoman laimentavan pierun hajuja. Kanttorikin antoi tunnustusta juomalle mainostamalla sen auttavan äänen avauksessa. Todistaakseen sanansa oli hänellä tapana korottaa ääntään silloin, kun virressä esiintyi kirosana.

Noina aikoina kirkot täyttyivät saarnapäivinä viimeistä penkkiriviä myöten. Hurskaimmatkin naiset ja miehet tahtoivat kokeilla, mikä jumalainen voima pontikassa piilee. Maakunta-arkistosta saadut tiedot paljastivat, etteivät suotta kokeilleet, sillä pitäjän väkiluku kasvoi enemmän kuin koskaan historiansa aikana.

Huikkasen kylä käsittää kymmenkunta suurehkoa maatilaa sekä muutaman mökin. Mökkiläiset asustelevat kylän peltoaukioiden reunoilla. Pienehkö, sahatavaraa tuottava teollisuuslaitos on mökkiläisten asuntojen tuntumassa.

Kulkijan jätettyä Huikkasen kylän alavat peltoalueet selkänsä taakse maantie muuttui mutkaisemmaksi ja

kapeammaksi. Tuntui kuin se olisi tehty juopuneita varten. Ehkäpä tie oli saanut alkunsa niistä jalanjäljistä, joita kieverista poistujat aikoinaan jättivät taivaltaessaan samaan suuntaan. Nousuvoittoista tietä jatkui lähes kolme kilometriä ennen kuin silmien eteen avautui mäenharjanne. Karttaan kylä oli merkitty Pimpulankylän nimellä. Maakunta-arkiston vanhoissa kartoissa kylän nimenä näytti olevan Pimppilänkylä. Kulkijan kysyessä virkailijalta syytä nimenmuutokseen, tämä sanoi olevansa asiasta epätietoinen. Tiesi kuitenkin kylän olleen joskus Ruotsin vallan aikaan jopa Vittula-nimisen. Varsin oudoilta nuo kylän nimet kuulijasta tuntuivat, mutta herättivät uteliaisuutta myös.

Vauraan näköisiä maatiloja oli sopusuhteisesti jakautunut pitkin harjanteen rinteitä. Tien vasemmalla puolella Kulkija havaitsi kylän suurimman talon. Talon vastakkaisella puolella oli maitolaituri, jonka vasemmanpuoleisella seinällä oli postilaatikko. Laatikon etuosaan oli kullatuin kirjaimin kirjoitettu Eemeli ja Hulda Töykkylä. Talon pihalla seisoj uuden näköinen traktori ja tumma Mersu-merkkinen henkilöauto.

Peltojen jälkeen tie muuttui alamäkivoittoiseksi. Pienen metsätaipaleen takana, tien oikealla puolella oli kauppa ja krouvi. Kaksi miestä asteli horjuvin askelin krouvin pihamaalla ja toinen heistä asettui Kulkijasta välittämättä kuselle krouvin tienpuoleiselle nurkalle. Krouvin ja kaupan takana näkyi koulu, jonka pihamaalla hyöri joukko lapsia. Puolisen kilometriä edessään avautuivat laajat, osittain lumen peittämät tasaiset peltoaukeat. Kartalta katsoen alue oli osa Pimpulan kylää. Peltoaukion keskellä kulkevan tien kahta puolta oli muutamia maalaistaloja ja joitakin mökkiläisiä näytti viettävän vapaa-aikaansa peltoaukean itäpuolella pilkottavan, nyt jäässä olevan järven ranta-alueilla. Yhteen tyhjillään olevaan mökkiin Kulkija oli matkalla.

Ennen reissuun lähtöään kulkija oli lehti-ilmoituksella kysellyt, löytyisikö kylältä mummonmökkiä vuokrattavaksi, vuodeksi tai pariaksi. Vasta kolmannella lehti-ilmoituksella mökki löytyi. Mökin vuokrannut mummo

kertoi kylän viljelijäväestön olevan varsin seurallisia ihmisiä ja halukkaita kertomaan hyvinkin seikkaperäisesti aremmistakin asioista, jos vain kuulija tahtoi kuunnella.

Mummo oli ollut oikeassa, sen sai Kulkija todeta jo saapumispäivänä. Railakkaaseen tyyliin kyläläiset toivat turhankin yksityiskohtaisesti esille asioita, joita Kulkija tarkkana kuunteli. Maakunta-arkistossa käynneistä huolimatta uutta tietoa alkoi ensi päivistä alkaen tarttua korviin. Paljastui, että jopa kouluikäisillä oli paljon koti-seututietämystä sen vuoksi, että he olivat saaneet kuulla noita tarinoita niin usein vanhempiensa kertomana. Kulkijan mieleen tuli kansalliseepoksemme Kalevala. Siinäkin tarinat kulkeutuivat sukupolvesta toiseen. Kulkija totesi, ettei kylän entinen nimi ollut täysin poistunut asukkaiden mielestä. Sanaa taivutteleamalla ilmaistiin tunne-elämäänkin liittyviä asioita. Kylän tavoille tottuakseen Kulkijakin pyrki harjoittelemaan sanan taivutusmuotoja. Rumemminkin sanoin hän oli kuullut tunteista keskusteltavan.

Minä, Aatami Välppiläksi itseni esitellyt kylän leveäharteisin mies kerroin tervetulotoivotukseni jälkeen nimen muutoksen syistä. Ajoittain joku muista paikalla olevista kyläläisistä täydensi tarinaani. Niin siis aloitimme:

Kylämme historian tuntemattomuuden takia meinasi kehittyä parikymmentä vuotta sitten suuri ulkopoliittinen ongelma Uppsalan yliopiston kanssa. Asian arkaluonteisuuden vuoksi julkisessa sanassa siitä on pyritty vaikenemaan. Kaikki alkoi, kun kommunistipuolueen Kullervo-niminen kansanedustaja sai Edit- vaimonsa kanssa kutsun saapua yliopistolle vierailulle. Vierailu oli erittäin merkittävä, olihan toveri Kullervo ensimmäinen kommunistipuolueen kansanedustaja, joka oli yliopistoon kutsuttu. Paikallisiradion sekä lukuisten muiden toimittajien seurassa toveri ja hänen reilusti ylipainoinen Edit- vaimonsa saatettiin lentokentältä perille. Puolueen johto katsoi Kullervon matkan olevan

suureksi hyödyksi puolueelle. Hänen hillityn kielenkäyttönsä katsottiin uppoavan kuulijoihin edistäen ope-
tuksen muuttamista aiempaa enemmän toverihen-
kiseksi. Edit- vaimon tiedettiin toveripiireissä olevan
vastakohtan miehelleen, eikä hän sopivasti juovuttuaan
juurikaan kuuntelupuolella malttanut olla. Lisäksi tari-
nat ja laulut, joita hän juovuttuaan lauleskeli, herättivät
kuulijoissa väkisinkin hilpeyttä. Sitä kuulijat eivät toki
tienneet, miten paljon Editin käytös muuttui krapulan
ravistellessa niskoja.

Perille päästyään vieraat saivat muutaman tervetu-
lomaljan. Vastaanottajat totesivat toveri Kullervon ole-
van enimmäkseen kuuntelupuolella rouvan jutellessa
naurussa suin asioista, joista yliopiston väki ei ollut tot-
tunut vierailijoilta kuulemaan. Rouva alkoi kehua Kul-
lervoa kertoen, ettei mies ole niin vittumoinen kuin por-
varipuolueissa luullaan. Säilyttääkseen paikkansa kan-
sanedustajana sanoi tämän joutuvan puhumaan paskaa.
Kertoi miehensä monesti kotiin palattuaan sanoneen,
etteivät kuulijat voi ymmärtää, miten raskasta on puhua
toisin kuin ajattelea.

Kuulijat myönsivät rouvan totta haastelevan ja ke-
hottivat tätä menemään levolle, jotta jaksaisi aamulla
jatkaa tarinointiaan. Hyväntuulisena rouva myönsi ole-
vansa matkasta hieman väsynyt ja pienen levon olevan
paikallaan.

Pariskunnan huoneesta alkoi kuulua aamuyöstä
kovaäänistä keskustelua. Toiset samassa kerroksessa
yöpyneet joutuivat toteamaan, ettei siinä huoneessa ai-
nakaan naitu. Rouvan kovaäänisen noitumisen katkaisi
aamun tullen solmiopukuinen herra, joka kehotti tove-
ria rouvineen lähtemään mukaansa Yliopiston historial-
liselle osastolle. Arkistonjohtaja levitti kahden avusta-
jansa kanssa heidän eteensä ikivanhoja karttoja. Toveri
Kullervo laittoi lasit silmilleen ja yllättyi todetessaan
kartassa olevan Vittula- nimisen kylän. Yllätystä lisäsi
tieto kylän sijainnista omassa vaalipiirissä. Kullervo
kertoi vaimolleen, joka arveli miehensä näkevän

edellisillan juhlinnan ansiosta harhoja. Katseensa miehensä sormella osoittamaan paikkaan suunnattuaan rouva kuitenkin päästi suustaan kirosan. Vierailulle kutsujat tulkitsivat rouvan reaktion johtuvan siitä, että hän löysi ilokseen kartasta sanan, jota hän edellisenä iltana oli runsain määrin viljellyt. Rouvaa miellyttääkseen arkistonjohtaja toi toisen hieman isomman kartan hänen eteensä, osoittaen sormellaan samaa paikkaa. Rouva näki ilman silmälasejakin, mitä paikassa luki. Krapulan ravistellessa niskoja, hän yllätti arkistonjohtajan lisäksi karttaa esittelevät naisavustajat lyömällä nyrkkinsä pöytään:

- Jumalauta! Tahdon välittömästi tietää, miten tuo sanahirviö on voinut karttoihinne päätyä?

Kartan esittelijät olettivat rouvan vain pilailevan ja sanoivat naureskellen kartanpiirtäjän olleen valtakunnan parhaan ja osanneen varmasti laittaa kylien nimet oikein kirjoitettuna oikeille paikoille. Samalla he kertoivat rouvalle sanan aiheuttaneen aiemminkin hilpeyttä karttoja katselleiden keskuudessa. Ilmeet vakavoituivat rouvan täräyttäessä uudemman kerran nyrkkinsä pöydän pintaan.

- Jumalauta! Minun mieli ei mene siitä nimestä hilpeäksi. Tuolla sanalla kartanpiirtäjä on tarkoituksellisesti tahtonut häpäistä meitä naisia. Minua ennen täällä käyneet naiset eivät ole uskaltaneet teille sitä ääneen tunnustaa, mutta minä uskallan.

Luoden arkistonjohtajaan tuiman katseen rouva jysäytti jälleen pöydän pintaa.

- Saatana, että osaa vituttaa koko reissulle lähtö. Tarkoituksellisesti minua häväistäksenne oletta kutsun tänne esittäneet.

Vetäistyään keuhkot täyteen ilmaa, rouva jatkoi:

- Jumalauta! Häväistäväksenne en ole tänne tullut.

Rouva suuntasi katseen mieheensä ja alkoi kiivaaseen sävyyn arvostella tätä:

- Sinäkin tuppisuuna tuijotat karttaa, etkä tunnu ymmärtävän mejän naisien pilkantekoa. Suutasi et ole saanut koko reissun aikana auki muulloin kuin ruokapöydän äärellä. Etkö ymmärrä tuolla nimellä häväistävän niitäkin naisia, jotka ovat sinua äänestäneet.

Kullervo yritti hillitä vaimonsa kielenkäyttöä, mutta epäonnistui täysin. Entistä kantavamalla äänellä Edit jatkoi miestänsä tuijottaen.

- Kyllä minä tiedän monen naisen antaneen sinulle muutakin kuin äänensä. Sinä saatana sivusta katset, kun minä yksinäni hyvämaineisten naisten oikeuksia puolustan. Puolustat minua mieluummin niitä naisia, jotka ovat sinulle antaneet ja joilla Vitula-nimessä ei ole mitään hävettävää. Tästä lähtien minä en tule sinulle antamaan.

Aviomiehen katsoessa vaivautuneen näköisenä vaimonsa suuntaan, tämä karjaisi:

- Jumalauta! Luuletko etten tiijä sinun paneskelleen viime vaalien alla ainakin Välppilän Kustaavaa ja Pasaatisen Emmaa? Olet luullut naimisen muiden kanssa olevan vain sinun yksinoikeus, mutta siinä luulossa olet erehtynyt. Kyllä minä muillekin kuin sinulle kelpaan.

Vaimon moitteet eivät tulleet Kullervolle yllätyksenä. Mahdollisimman hillityin sanoin aviomies yritti kertoa karttojen esittelijöille vaimonsa kiukunpurkauksen

johtuvan juopottelun aiheuttaneesta väsymyksestä. Tarttuen vaimonsa käsivarteen hän tuumali:

- Eiköhän mejän olisi parasta mennä huoneeseemme huilaamaan, juhlinnat ovat käyneet liikaa voimillesi. Väsyneenä et oikein jaksata ajatella, mitä suustasi suollat.

Rouva kuittasi välittömästi miehensä sanat:

- Alkoiko sinua naitattamaan, kun huoneeseen pyydät? Etkö enää muista, mitä siitä äsken mainitsin?

Vastahakoisesti ja muutaman kerran kovaäänisesti kiroillen vaimo kohottautui ylös istuimeltaan, mutta karkaisi vielä kerran suureen ääneen:

- Vittuilunne loppuu siihen, kun tuikkaan talon tulleen. Siinä palaa vanhojen karttojen lisäksi vanhat kirjat.

Vierashuoneeseen päästyään Kullervo joutui tarkkailemaan tupakansytytin käsissä touhuavaa vaimoaan, joka repi virsikirjasta sivuja sytykkeiksi. Kullervon estäessä vaimoaan, tempaisi Edit kiroillen jääkaapin oven selälleen. Silloin hänen kiukkuinen ilmeensä kuitenkin kirkastui, sillä kaapissa oli vierailijoita varten suuri määrä kylmiä alkoholijuomia. Rouva alkoi päästä henkiseen tasapainoon kaadettuaan kurkkuunsa kolmanneksen kaapin sisällöstä, nosti jalat rennosti pöydälle ja alkoi tutkailla, minkälaista kirjallisuutta pöytälaatikosta löytyisi. Kasattuaan hetken lehtiä pöydälle, hän huomasi suomenkielisen isojen poikien lauluvihon, jossa oli entuudestaan tuttuja lauluja. Aamuyön tunneille asti saivat yliopiston vierashuoneisiin majoittuneet kuunnella rouvan kantavaa lauluääntä.

Aamulla rouvan hyvä humala alkoi jälleen kääntyä krapulan puolelle. Hän ei uskaltanut ottaa oloa helpottavia krapularyyppyjä, vaikka viinaa oli jääkaapissa.

Vaarana näet oli, ettei lentokoneen kapteeni kelpuuttaisi häntä koneeseen. Hänet oli kerran etelänmatkalta palatessa käännytetty takaisin hotelliin huilaamaan. Seuraava kotimaan lentoa hän joutui tuolloin odottamaan viikon. Vaikka ylimääräinen viikko sujui lomakohteessa iloisissa merkeissä, harmitti rouvaa kotimaahan palattua silmäillä viikko sitten ilmestynyttä paikallista sanomalehteä. Lehden toisella sivulla oli valokuva Kullervosta. Valokuvan alle oli suurin kirjaimin kirjoitettu, että mahtoi toveri Kullervon vaimolla olla pitempi jano, kun ei malttanut miehensä kanssa samaan aikaan lomamatkalta kotiin palata. Erityisesti rouvaa loukkasi pienemmin kirjaimin kirjoitettu teksti, jossa kuuluisa psykologi toi esille pahapäisyyteen taipuvaisten olevan yleensä ylipainoisia ja lisäksi keskitasoa tyhmempiä. Ilmaisi myös, ettei ravintoloiden pitäisi tarjota lihaville vettä vahvempaa juomaa eikä kaurapuuroa vahvempaa ruokaa. Näkökantaansa psykologi perusteli sillä, ettei liiaksi juopuneillekaan tarjota viinaa, kaurapuuroa heille sen sijaan tarjotaan.

Jottei kapteeni toiste eväisi koneeseen pääsyä, asteli rouva tuima ilmeisenä lentokoneeseen. Vaikka ilme paljasti hänellä olevan paljon sanottavaa, äänettömänä hän miehensä viereen istahti. Aviomies tiesi radion toimittajien olevan heitä lentokentällä haastattelua varten vastassa ja oli sopinut puoluetovereiden kanssa, millä sanoin matkasta piti kertoa. Tahtoihan puolue saada vierailusta mahdollisimman suuren hyödyn seuraavia eduskuntavaaleja silmällä pitäen. Tärkeintä oli kertoa matkan olleen erittäin onnistuneen.

Varmistaakseen haastattelun sujumisen suunnitelmien mukaan Kullervo tyrkkäsi ennen koneen laskeutumista vaimonsa käteen puolueensa luottokortin kehoittaen tätä menemään suorinta reittiä lentokentän ravintolaan. Itse sanoi tulevansa ravintolaan haastattelun antettuaan.

Koneen laskeuduttua kentälle kävi kuitenkin aivan päinvastoin kuin toveri Kullervo oli toivonut. Krapulan kourissa tärkeä Edit-rouva teki välittömästi koneen

laskeuduttua miehelleen selväksi, ettei mene ravintolaan. Kiukkuisena hän mainitsi miehelleen:

- Ethän sinä saanu yliopistollakaan suutasi auki kuin ruokapöydässä. Jos haastattelijat vastaan astelevat, minä kerron matkasta totuudenmukaisesti. Sinä olet oppinut eduskunnassa niin paljon valehtelemaan, ettet osaa enää totta haastella.

Kullervon ymmärtäessä vaimonsa haastattelukunnon hän hoputti tätä tihentämään askellustaan, jotta he ennättäisivät ennen haastattelijoiden saapumista istahtaa pirssin penkille. Hoputus ei antanut rouvalle lisävauhtia, vaan tarkoituksellisesti viivyttellen tämä tarkkaili ympäristöään. Rouvan viivyttely palkittiin, sillä reilusti ennen pirssien paikoitusalueetta törmäsivät he mikrofonia kantavaan toimittajaan, jonka takana seisoi runsas joukko lehdistön edustajia. Toimittaja käänsi välittömästi mikrofonin kansanedustajan suuntaan alkaen kysellä, miten onnistuneena hän yliopistovierailua piti. Ennen kuin Kullervo ennätti vastata, ryösti rouva mikrofonin toimittajan kädestä.

- Turha sinun on miestäni matkasta haastatella, eihän se saanut vierailumme aikana suutansa auki muulloin kuin syödessään. Sen takia jouduin hoitamaan kaikki viralliset keskustelut. Päin persettä kuin homopojan mulkku ne keskustelut siellä menivät. Kaikki vitutus kohdallani alkoi siitä, kun näin yliopiston historiallisella osastolla vanhan kartan, jossa totesin vaalipiirissämme olleen Vittula-nimisen kylän. Naisten kunniaa puolustaakseni kieltäydyin hyväksymästä tuollaista kylän nimeä uudemmissa ja vanhemmissa kartoissa. Haluaisin saada selville, kuka se kartoittaja on, joka meitä naisia pilkkaavan kylännimen karttaan on kirjoittanut. Helevetisti harmitti kuunnella, kun vakuuttivat kartanpiirtäjän etevyyttä. Sen verran pystyin kylän kartalta paikantamaan, että tiedän mieheni saaneen

Pimpulankylän elämää on hupaisa, sopivasti karrikoitu ja kaunistelematon kuvaus maaseudun elämästä ja sosialistisen aatteen noususta ja tuhosta yhden kylän näkökulmasta. Herkulliset kyläpersoonat seikkailevat Suomessa ja Neuvostoliitossa, eikä politiikan ja uskonnon vaikutusta ihmisten elämään jätetä huomiotta.

BoD

